

ПІДХОДИ ДО ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ БІЗНЕС-ПРОЦЕСІВ ПІДПРИЄМСТВ В УМОВАХ НЕСТАБІЛЬНОСТІ

Сучасна економічна нестабільність вимагає від українських підприємств впровадження ефективних методів управління бізнес-процесами. Це дозволяє не тільки забезпечити стійкість і підвищити конкурентоспроможність, але й адаптуватися до змінних умов ринкового середовища. Постійні коливання в економічному просторі, викликані зовнішніми факторами та змінами всередині країни, вимагають від підприємств швидкої адаптації, і тут важливу роль відіграє оптимізація бізнес-процесів. Підприємства, здатні швидко та ефективно адаптувати свої процеси під нові умови, можуть зайняти більш стійкі позиції на ринку і зміцнити свої конкурентні переваги [1].

1. Автоматизація бізнес-процесів

Автоматизація дозволяє підприємствам зменшити час, витрачений на рутинні завдання, а також мінімізувати помилки, спричинені людським фактором. Вона робить процеси більш передбачуваними та надійними, що є особливо важливим в умовах, коли швидкість реагування на ринкові зміни стає вирішальним фактором успіху.

Переваги:

- Зменшення витрат часу на рутинні операції.
- Мінімізація помилок, пов'язаних із людським фактором.
- Підвищення передбачуваності та ефективності процесів [4].

Недоліки:

- Високі витрати на впровадження систем автоматизації, включаючи програмне забезпечення та навчання персоналу.
- Потреба у спеціальній підготовці співробітників для роботи з новими системами.

Наприклад компанія «Метінвест» впровадила ERP-систему для оптимізації управління логістикою та складським обліком. Це дозволило скоротити час обробки інформації та зменшити кількість помилок, підвищуючи точність обліку і прискорюючи операційні процеси [4].

2. Принцип безперервного вдосконалення (Kaizen)

Kaizen спрямований на регулярне вдосконалення бізнес-процесів за рахунок невеликих, але постійних змін. Це заохочує персонал брати активну участь у процесах оптимізації, що підвищує відповідальність і мотивацію співробітників.

Переваги:

- Залучення персоналу до процесу вдосконалення, що підвищує їх мотивацію.
- Гнучкість у реагуванні на змінні ринкові умови без значних витрат.

Недоліки:

- Результати стають видимими лише через певний час, оскільки підхід базується на поступових змінах.
- Підхід може бути менш ефективним у ситуаціях, що вимагають швидкої реакції на значні зовнішні зміни [1].

Підприємство «Farماك» застосовує принцип Kaizen для вдосконалення виробничих процесів, що дозволяє знизити виробничі втрати і підвищити ефективність роботи, забезпечуючи оперативне реагування на ринкові потреби [1].

3. Управління ризиками

Цей підхід дозволяє підприємствам ідентифікувати потенційні ризики, оцінити їхній вплив та розробити стратегії для мінімізації негативних наслідків. Це підвищує стійкість компанії та дозволяє забезпечити стабільність діяльності навіть в умовах нестабільності.

Переваги:

- Забезпечення стійкості підприємства до зовнішніх змін.

– Можливість заздалегідь передбачити ризики та розробити ефективні стратегії мінімізації їхнього впливу [3].

Недоліки:

– Потребує залучення фахівців із досвідом у сфері ризик-менеджменту.

– Може бути витратним для підприємств малого бізнесу, які не мають достатнього бюджету.

Підприємство «Нафтогаз» використовує системи управління ризиками для реагування на коливання цін на енергоносії, що дозволяє зменшити вплив ринкових коливань на стабільність роботи компанії [3].

Автоматизація, Kaizen і управління ризиками є важливими підходами для підвищення ефективності бізнес-процесів у нестабільних умовах. Автоматизація забезпечує швидке виконання завдань та зниження помилок, Kaizen підтримує культуру постійного вдосконалення з активним залученням персоналу, а управління ризиками дозволяє підприємствам підтримувати стабільність, передбачаючи і мінімізуючи зовнішні загрози. Вибір підходу залежить від потреб підприємства, його ресурсів та зовнішніх умов ринку.

Перелік посилань:

1. Д'яконова, А., Трішин, Ф., Коротич, О. Реінжиніринг бізнес-процесів. *Економіка та суспільство*. – 2021. – Вип. 30. – С. 45-52.
2. Савчук, В., Ковальов, Д. Стратегування в умовах невизначеності. – Київ: Лабораторія, 2020. – 250 с.
3. Піщанська, О., Слободяник, Ю. Управління ризиками на підприємствах України. *Фінансовий аналіз і прогнози*. – 2022. – Т. 5, № 2. – С. 101-110.
4. Бойко, М. І. Автоматизація бізнес-процесів: Переваги та виклики. *Менеджмент та економіка*. – 2023. – Т. 12, № 4. – С. 233-240.